

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อวิเคราะห์สภาพการลงทุนทางการศึกษาและความเสมอภาคของการลงทุนทางการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ในช่วงปีการศึกษา 2527, 2529 และ 2531 รายละเอียดของขั้นตอนดำเนินการวิจัยมีดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ที่มีข้อมูลย้อนหลัง ไปถึงปีการศึกษา 2527 พบว่ามี 109 โรงเรียน จำแนกตามขนาดและที่ตั้ง ได้ดังรายละเอียด ในตารางที่ 1

ตาราง 1 จำนวนโรงเรียนที่เป็นประชากร

ปีการศึกษา	2527	2529	2531
ขนาด/ที่ตั้ง			
<u>ขนาดของโรงเรียน</u>			
เล็ก	52	54	59
กลาง	27	24	25
ใหญ่	30	31	25
รวม	109	109	109
<u>ที่ตั้งของโรงเรียน</u>			
ในเขตเมือง	58	58	58
นอกเขตเมือง	51	51	51
รวม	109	109	109

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นแบบสำรวจสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน ครู-อาจารย์ และสภาพการเงินของโรงเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้ที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมประกอบเข้าด้วยกันแล้วสร้างเป็นแบบสำรวจขึ้น

2. ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ แก้ไขเนื้อหา ภาษาและส่วนวันที่ใช้ เมื่อปรับปรุงและแก้ไขแล้วได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นจึงนำไปพิมพ์เป็นแบบสำรวจฉบับที่สมบูรณ์ แล้วได้นำไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่องและแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับกาวิจัยนี้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ส่งแบบสำรวจโดยมีหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังศึกษาธิการเขต 5 เพื่อให้ศึกษาธิการเขต 5 ออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 5 ซึ่งผู้วิจัยได้นำหนังสือฉบับนี้พร้อมกับแบบสำรวจส่งทางไปรษณีย์ ไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาทุก ๆ โรงเรียนในเขตการศึกษา 5 โดยติดแสตมป์พร้อมชื่อและที่อยู่ของผู้วิจัยที่ด้านหลังของแบบสำรวจ เพื่อให้ผู้ตอบส่งคืนทางไปรษณีย์เช่นกัน

2. หลังจากนั้น 2-3 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ส่งจดหมายตามอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นผู้วิจัยได้เดินทางติดตามแบบสำรวจด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่งในบางจังหวัด

3. เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล โดยข้อมูลในปีการศึกษา 2527 และ 2529 ได้ทำการตรวจสอบยอดจำนวนเงินจากยอดจำนวนนักเรียนและจำนวนครู ส่วนข้อมูลในปีการศึกษา 2531 ได้ทำการตรวจสอบกับข้อมูลจากแบบรายงานทางการศึกษา(รศ.2)ของกรมสามัญศึกษา พบว่าแบบสำรวจที่ได้รับกลับคืนมาและสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้มีจำนวน 80 โรง คิดเป็น 73.39 % และเมื่อนำมาจำแนกตามขนาดและสภาพที่ตั้งของโรงเรียน ปรากฏดังนี้

ตาราง 2 จำนวนโรงเรียนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ปีการศึกษา ขนาด/ที่ตั้ง	2527		2529		2531	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดของโรงเรียน						
เล็ก	52	35	54	37	59	41
กลาง	27	19	24	19	25	17
ใหญ่	30	26	31	24	25	22
รวม	109	80	109	80	109	80
สภาพที่ตั้งของโรงเรียน						
ในเขตเมือง	58	43	58	43	58	43
นอกเขตเมือง	51	37	51	37	51	37
รวม	109	80	109	80	109	80

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากค่าสถิติบางค่าไม่มีโปรแกรมสำเร็จรูป จึงต้องสร้างโปรแกรมสำหรับคำนวณค่าสถิติ โดยขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ และมีการตรวจสอบความถูกต้องของโปรแกรมก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพการลงทุนทางการศึกษาจากเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และยอดรวมเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ เฉลี่ยเป็นรายโรงเรียนและรายหัวนักเรียน จำแนกตามหมวดเงินงบประมาณ ขนาดและสภาพที่ตั้งของโรงเรียน
2. วิเคราะห์ความเสมอภาคของการลงทุนทางการศึกษา โดยใช้เส้นโค้งลอเรนซ์และควอร์ชันจินี มีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้
  1. เรียงลำดับค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของโรงเรียนจากน้อยไปหามาก
  2. คำนวณหาร้อยละสะสมสองอย่างคือ ร้อยละสะสมของจำนวนนักเรียนและร้อยละสะสมของค่าใช้จ่ายที่เป็นการลงทุนทางการศึกษา
  3. นำร้อยละสะสมทั้งสองอย่างมาเขียนเป็นกราฟ โดยให้ร้อยละสะสมของการลงทุน

ทางการศึกษา อยู่บนแกนตามแนวตั้ง และให้ร้อยละสะสมของนักเรียนอยู่บนแกนตามแนวนอน

4. นำค่าร้อยละสะสมของการลงทุนทางการศึกษากับร้อยละสะสมของนักเรียนมา กำหนดจุดบนกราฟให้ครบทุกกลุ่ม แล้วลากเส้นต่อจุดต่างๆ ซึ่งจะเกิดเป็นรูปโค้งลอเรนซ์ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2528:156-158)

ควรขณินิจนี้ เป็นตัวเลขชี้บ่งว่าโค้งลอเรนซ์ห่างจากเส้นตรงแห่งความเสมอภาค ในอุดมคติ มากน้อยเพียงใด โดยคำนวณได้จากสูตร (บุญล บำรุงไทย : 50)

$$G = \frac{A}{A+B}$$

A = พื้นที่ระหว่างเส้นทะแยงมุมกับเส้น โค้งลอเรนซ์

B = พื้นที่รูปสามเหลี่ยมใต้เส้นทะแยงมุมทั้งหมด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย